

Eesti ratsaspordi arengukava 2021–2030

Eesti ratsaspordi arengukava aastateks 2021–2030 (edaspidi arengukava) on ette valmistanud Eesti Ratsaspordi Liidu tegevjuhtkond koos juhatuse ja klubidega. Arengukava koostamise käigus analüüsiti eelmise, 2014–2020 arengukava täitmist ja püstitati uued sihid. Loodame, et arengukava loob hea aluse erinevate osapoolte koostööks ühiselt kokkulepitud eesmärkide saavutamisel.

Eesti ratsaspordi arengukava 2021–2030

Koostajad **Tatjana Kiilo** ja **Riina Pill**

Keeletoimetaja **Villu Känd**

Esikaane foto **Külliki Tedre-Gavrilov**

Tagakaane foto **Celin Lannusalu**

Kujundaja **Külliki Kristianson**

Eesti Ratsaspordi Liit 2021

Sisukord

Põhialused	4
Arengukava elluviimise ja juhtimise korraldus	6
2014–2020 arengukava täitmise analüüs	8
Väliskeskkonna analüüs	16
Ratsaspordi tugevused ja kitsaskohad	18
Üldeesmärk ja strateegilised arengusuunad	20

Missioon

Hobust hoides arendame ratsasporti,
loome võimalusi ratsaspordiga tegelemiseks kõige
kõrgemal tasemel ja muudame ratsutamise
populaarseks.

Põhialused

Väärtused

HOOLIVUS. Meie jaoks on esmatähtis hobuste heaolu. Soovime, et nad oleksid õnnelikud ja energilised. Tegeleme hobustega, sest oleme ka ise hoolivad, vastutustundlikud ja õnnelikud. Meile läheb korda looduseskeskkond.

AINULAADNE KOOSTÖÖ. Vaid inimese ja hobuse vaheline edukas koostöö tagab hea tulemuse. Ühistes tegemistes peitub jõud, oleme üks pere ja aitame üksteist.

SUURSUGUSUS. Ei ole uhkemat tunnet kui istuda hobuse seljas. Elegants ja traditsioonid on meil veres. Ratsasport avardab meie meelt ja vaimu ning teeb meid paremateks inimesteks.

AUS MÄNG. Me käitume väärikalt nii võites kui ka kaotades. Väärtustame ühtekuuluvust ja solidaarsust.

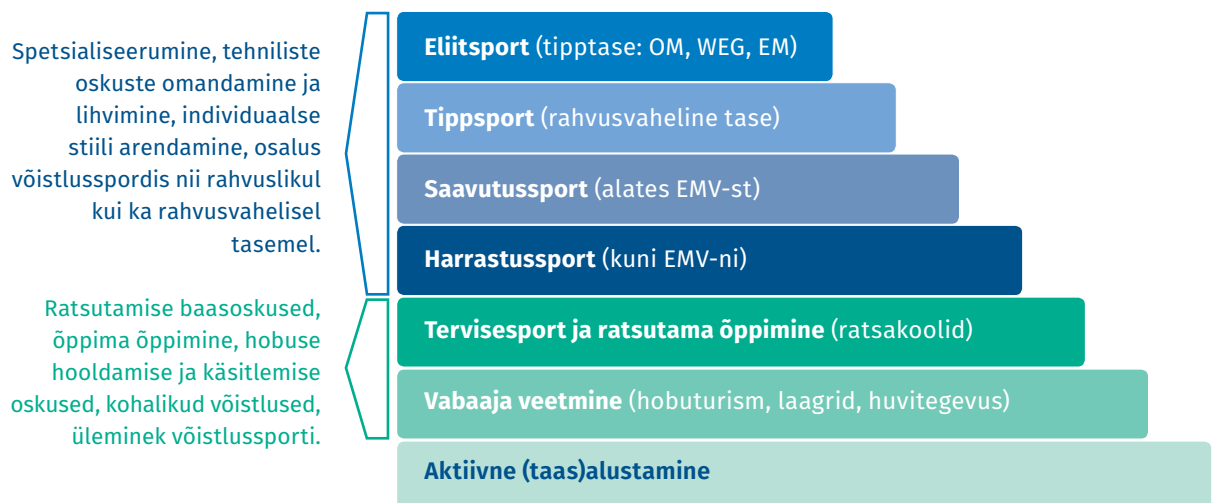
Osalus ratsaspordis

Vastavalt oma soovile, vajadustele ja võimetele peavad ratsaspordiga saama tegeleda kõik inimesed. Ratsaspordiga tegelemist alustatakse erinevas vanuses ja erineva spordikogemusega.

Eestis alustatakse ratsutamist enamasti 12–14-aastaselt. Kasvamas on ka enne 11-aastaseks saamist ratsutamisega alustavate laste osakaal.

Arengukava on koostatud eeldusel, et spordikorraldus ja ratsutama õppimise võimalused on paindlikud ja valikurohked. Oluline on toetada osaleja valitud teekonda, algtasemest kuni tippspordini, arvestades igal arenguetapil sportlase füüsiliste ja psühholoogiliste vajaduste ja individuaalsete eesmärkidega. Tuleb arvestada, et paljude jaoks on ratsutamine lihtsalt harrastus, mis kuulub tervisliku elustiili juurde.

Ratsaspordis osalemise arengumudeli etapid (ERL, 2015)¹

¹ „Ratsaspordis osalemise arengumudel“ on leitav aadressil ratsaliit.ee teema all „Projektid“.

Arengukava elluviimise ja juhtimise korraldus

Ratsaspordis sõltub tipptulemuste saavutamine suures osas koostöö edukusest – eri osapoolte võimekusest tegutseda koos ühiste eesmärkide nimel.

Vastutus ja rollid ratsaspordis

Ratsaspordi arengukava elluviimine sõltub samuti sellest, kas kõik osapooled võtavad vastutuse järgmiste ülesannete ja rollide täitmise eest:

SPORTLANE vastutab oma treeningute ja ratsutamisoskuste arendamise eest ning kujundab ja viib koos treeneriga ellu treening- ja võistlusplaanid, hoolitsedes esmajärjekorras hobuste vajaduste, tervise ja heaolu eest ning arvestades enda võimete, eesmärkide, vajaduste ja võimalustega.

TREENER loob sportlase ja hobuse arengut, tervist ning heaolu toetava treeningukeskkonnana, kujundab ratsaspordi mainet ja ratsutamise kultuuri ning on väärtuste ja üldoskuste² õpetaja. Ta vastutab enda kui treeneri teadmiste, oskuste ja hoiakute pideva arendamise ja kvalifikatsiooni tõstmise eest, osaleb treenerite kogukonna arendamises, sh pakub võimalusel tuge alustavatele treeneritele.

HOBUSEOMANIK JA HOBUSTE KASVATAJA hoolitseb hobuste vajaduste, tervise ja heaolu eest, loob soodsad tingimused hobuste sporti jõudmiseks ja spordis kestlikuks osaluseks ning edu saavutamiseks, teeb koostööd sportlase, treeneri ja teiste spetsialistidega.

RATSAKLUBI koondab ratsasportlasi ning ratsutamis- ja hobusehuvilisi, arendab ja populariseerib ratsasporti, kujundab ratsaspordi mainet ja ratsutamise kultuuri, korraldab võistlusi, toetab saavutusspordile orienteeritud sportlasi, kaasab ja tunnustab vabatahtlikke.

RATSAKOOL loob eakohased ja turvalised tingimused ratsutamisõppe korraldamiseks, arendab ja populariseerib ratsasporti, kujundab ratsaspordi mainet ja ratsutamise kultuuri, panustab õppes osalejate väärtuskasvatusse ja üldoskuste arendamisse.

RATSASPORDI LIIT loob avatud võistlussüsteemi ja tingimused, et Eesti oleks rahvusvahelistel ratsaspordivõistlustel väärikalt ja tulemuslikult esindatud, koordineerib ratsaspordi arendustegevusi, panustab sporti korraldavate inimeste oskuste arendamisse ning spordiga seotud elukutsete väärtustamisse, motiveerib ja tunnustab vabatahtlikke ja spordi toetajaid, juurutab koostööl põhinevat ja avatud juhtimiskultuuri ning tõendus- ja andmepõhist otsustamist.

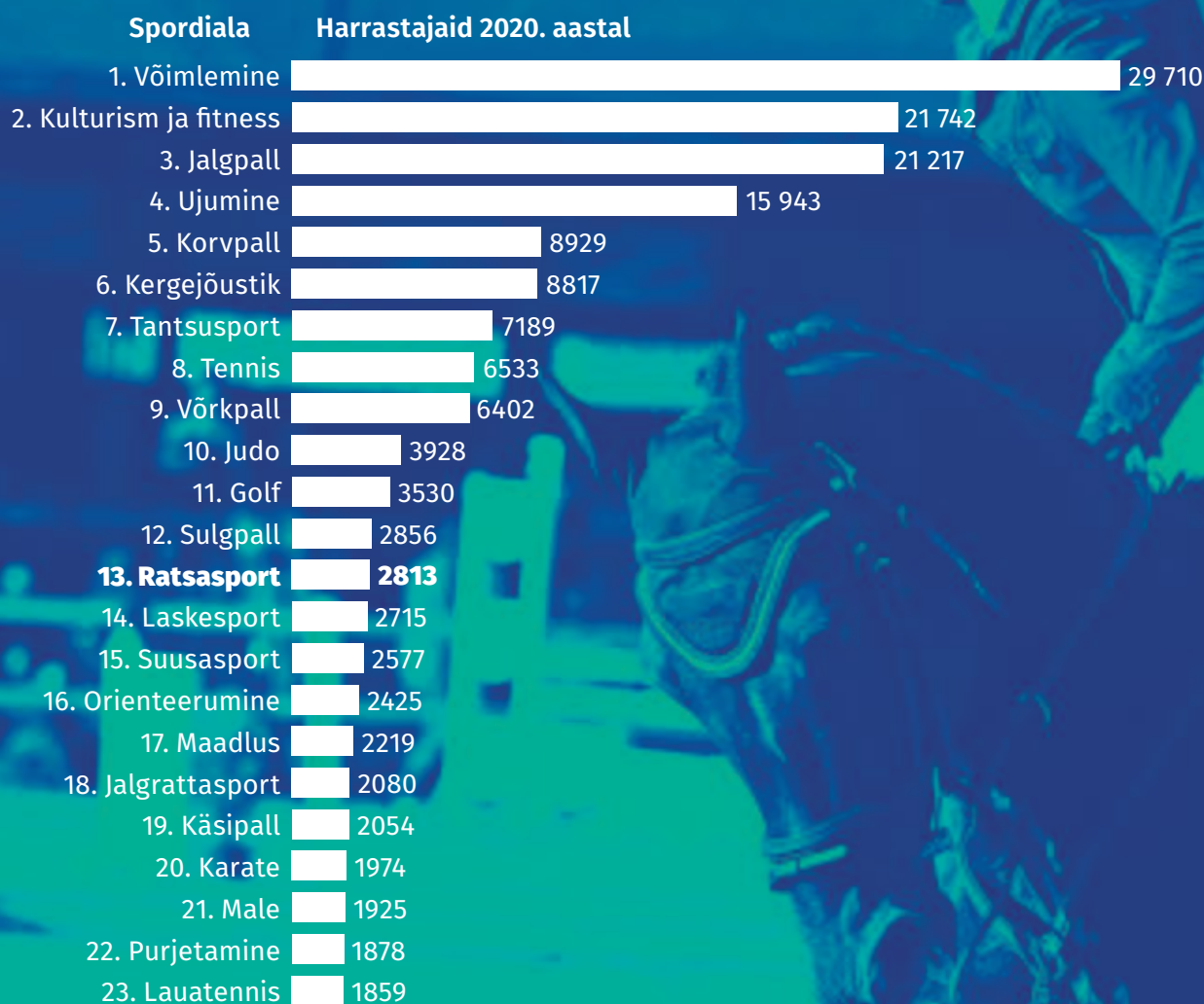
SPORDI TOETAJA jagab ratsaspordi väärtusi ja missiooni, on avatud koostööks ja vastastikku kasulike koostöövõimaluste leidmiseks, sh rahvusvaheliste spordivõistluste ja -ürituste korraldamisel Eestis ning tippsaavutustele orienteeritud sportlaste toetamisel.

HOBUMAJANDUSE ETTEVÕTTED väärtustavad koostööd, otsivad pidevalt ühisosa, on avatud ja uuendusmeelsed, panustavad ratsaspordi vajadustele vastavate teenuste ja toodete arendamisse, sh uuematel tehnoloogiatel põhinevad lahendused, seavad hobuste aretamisel prioriteediks saavutus- ja tippspordi vajadusi.

ERA- JA AVALIKU SEKTORI ORGANISATSIOONID kujundavad kehalist aktiivsust soodustavat elukeskkonda eelkõige seadusandluse, toetuste, koolituste ja taristu kaudu, arendavad spordikorraldust ja spordialast Eesti-sisest ja rahvusvahelist koostööd.

² Üldoskuste all mõeldakse enesemääratlus-, sotsiaalseid ja õpipädevusi, ettevõtlikkuspädevust, oskust järgida terveid eluviise, märgata ja lahendada vaimse ning füüsilise tervisega seonduvaid probleeme ning loodusteaduslikku pädevust.

Eesti ratsasport oli 2020. aastal 90 spordiala hulgas populaarsuselt **13. kohal.**

Eestis oli 2020. aastal
48 ratsaklubi
ja **12 ratsakooli.**

2014–2020 arengukava täitmise analüüs

Eesti Ratsaspordi Liidu (ERL) eelmise arengukava üldeesmärk oli viia ratsasport Eestis kümne populaarsema spordiala sekka. 2020. aastal oli ratsasport Eestis 48 spordiklubi ja umbes 2500 liikmega 90 spordiala hulgas populaarsuselt 13. kohal (Eesti spordiregister).

Üldesmärgi saavutamist seirati kolme indikaatori abil:

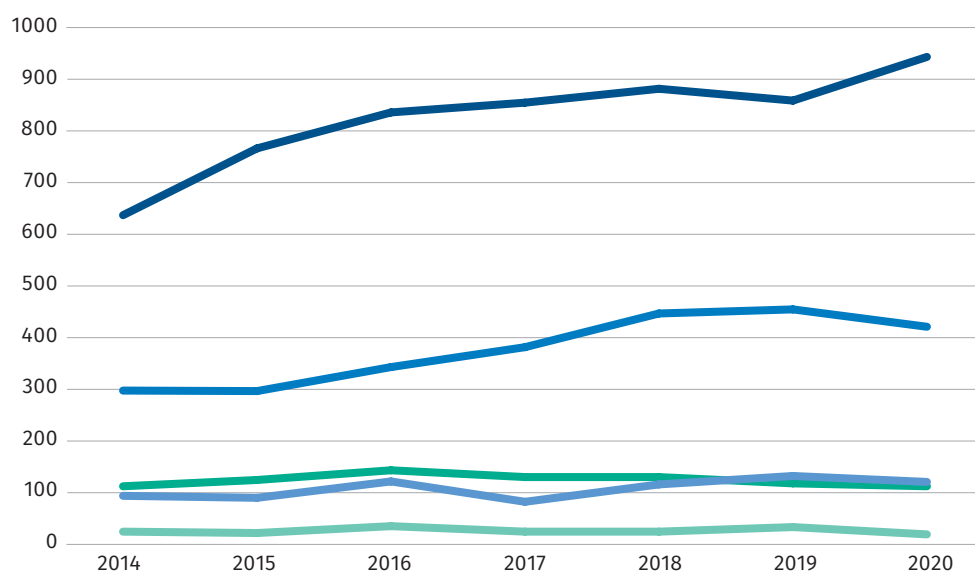
- 1) ratsaspordi populaarsus,
- 2) rahvuslike võistluste arv,
- 3) startide arv rahvuslikel võistlustel.

1. Sportlased

2020. aasta oli ERL-i sportlaste registris kokku ligi 2500 sportlast, kellest ligikaudu 800 olid aktiivsed sportlased (aastalitsents makstud). Võrreldes 2014. aastaga kasvas nii sportlaste üldarv kui ka aastalitsentsiga võistlevate sportlaste arv. Kahekordistunud on aastalitsentsiga võistlevate kuni 16-aastaste laste arv (380). 2020. aastal väljastati 2582 ühekordset litsentsi (2014. aastal 2212 litsentsi). Ühekordsete litsentsidega on võistelnud 457 sportlast ja 491 hobust.

Populaarseimad võistlusalaad on takistussõit ja koolisõit. 2019. aastal möödus kolmevõistlus kestvusratsutamisest, millele järgneb rakendisport.

Ratsanetis registreeritud sportlaste arv, kellel oli vähemalt üks tulemus antud võistlusel vastaval hooajal. Sama sportlane võib olla kirjas mitmel alal

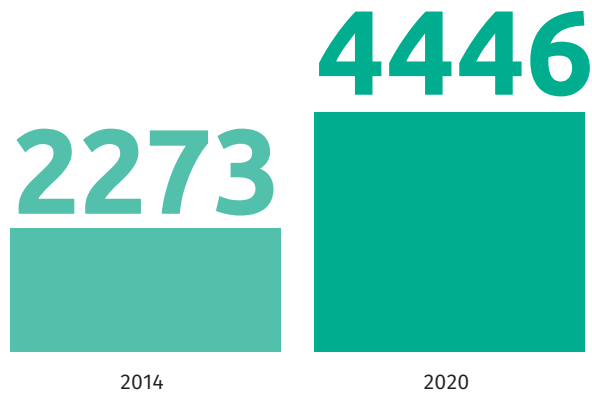
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Takistussõit	636	766	836	855	882	859	944
Koolisõit	297	296	343	382	448	456	422
Kolmevõistlus	94	90	123	82	117	134	122
Kestvusratsutamine	112	125	145	131	131	118	112
Rakendisport	25	22	37	25	25	35	19

Kokkuvõttes võib öelda, et meie spordiala populaarsuse kasv on olnud muljetavaldav: koos klubide, treenerite ja sportlastega jõudsime püstitatud eesmärgile väga lähedale.

Roheline kaart

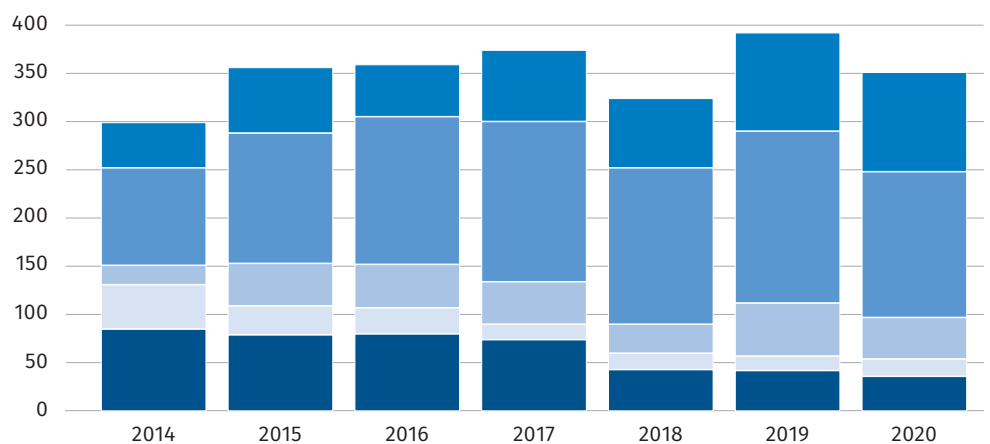
Alates 2013. aastast on rohelise kaardi programmi läbimine eeltingimuseks ERL-i kalenderplaani võistlustel osalemiseks. Kui 2014. aasta lõpu seisuga oli rohelise kaardi programmiga liitunud kokku 2273 inimest, siis 2020. aasta lõpu seisuga oli programmiga liitunud juba 4446.

Rohelise kaardi programmiga liitunute arv 2014. ja 2020. aasta lõpu seisuga

Iga-aastaselt lisandub 300–400 rohelise kaardi programmis osalejat, umbes pooled neist on noored vanuses 12–14. Kasvab ka kuni 11-aastaste ratsaspordis alustavate laste osakaal (2020. aastal oli neid kolmandik). Täiskasvanute seas on rohelise kaardi programmi populaarsus aga kahanenud. Kui 2014. aastal liitus sellega ligi 80 inimest, siis 2020. aastal vaid 36. 30–40% rohelise kaardi saajatest osalevad rohelise kaardi saamise hooajal ERL-i võistlustel.

Rohelise kaardi programmi läbinud sportlaste arv vanusegruppide järgi

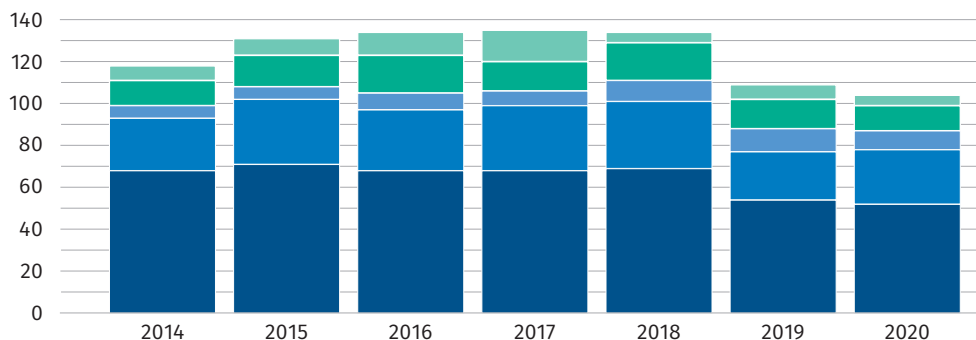

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kuni 11 a	47	68	54	74	72	102	103
12–14 a	101	135	153	166	162	178	151
15–16 a	20	44	45	44	30	55	43
17–21 a	46	30	27	16	17	15	18
Alates 22 a	85	79	80	74	43	42	36
Kokku	299	356	359	374	324	392	351

2. Võistlused

2020. aastal toimus Eestis 104 rahvuslikku võistlust ja tehti ligi 15 000 starti. Võrreldes 2014. aasta andmetega (117 võistlust ja ligi 13 000 starti) võib täheldada võistlejate arvu kasvu, kuid võistluste arv on langenud. 2019. aastal korraldati rohkem suuremaid võistlusi, sest väikseid võistlusi ei ole majanduslikult kasulik korraldada. 2020. aastal oli loomulikult tuntav koroonapandeemia mõju.

Rahvuslike võistluste arv Eestis ERL-i kalenderplaanis võistlusalade järgi

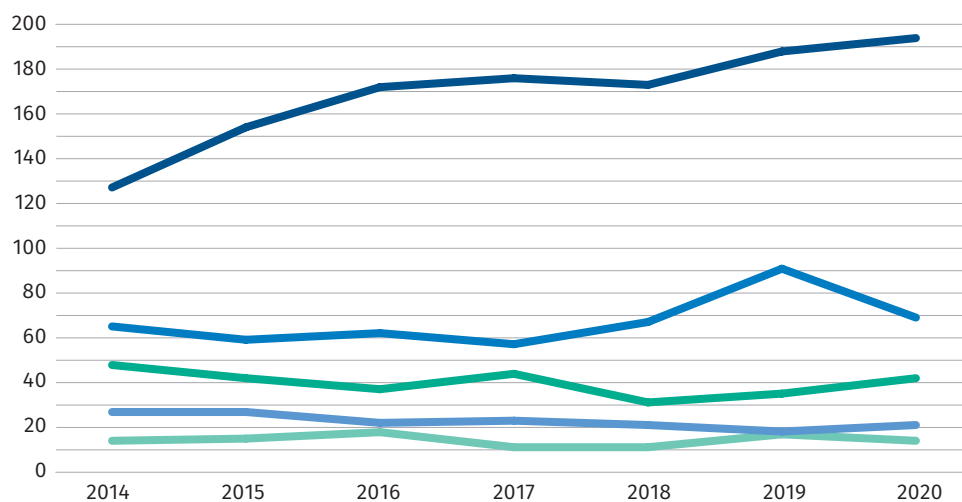

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Takistussõit	68	71	68	68	69	54	52
Koolisõit	25	31	29	31	32	23	26
Kolmevõistlus	6	6	8	7	10	11	9
Kestvusratsutamine	12	15	18	14	18	14	12
Rakendisport	7	8	11	15	5	7	5
Võistlusi kokku	117	131	134	135	134	109	104

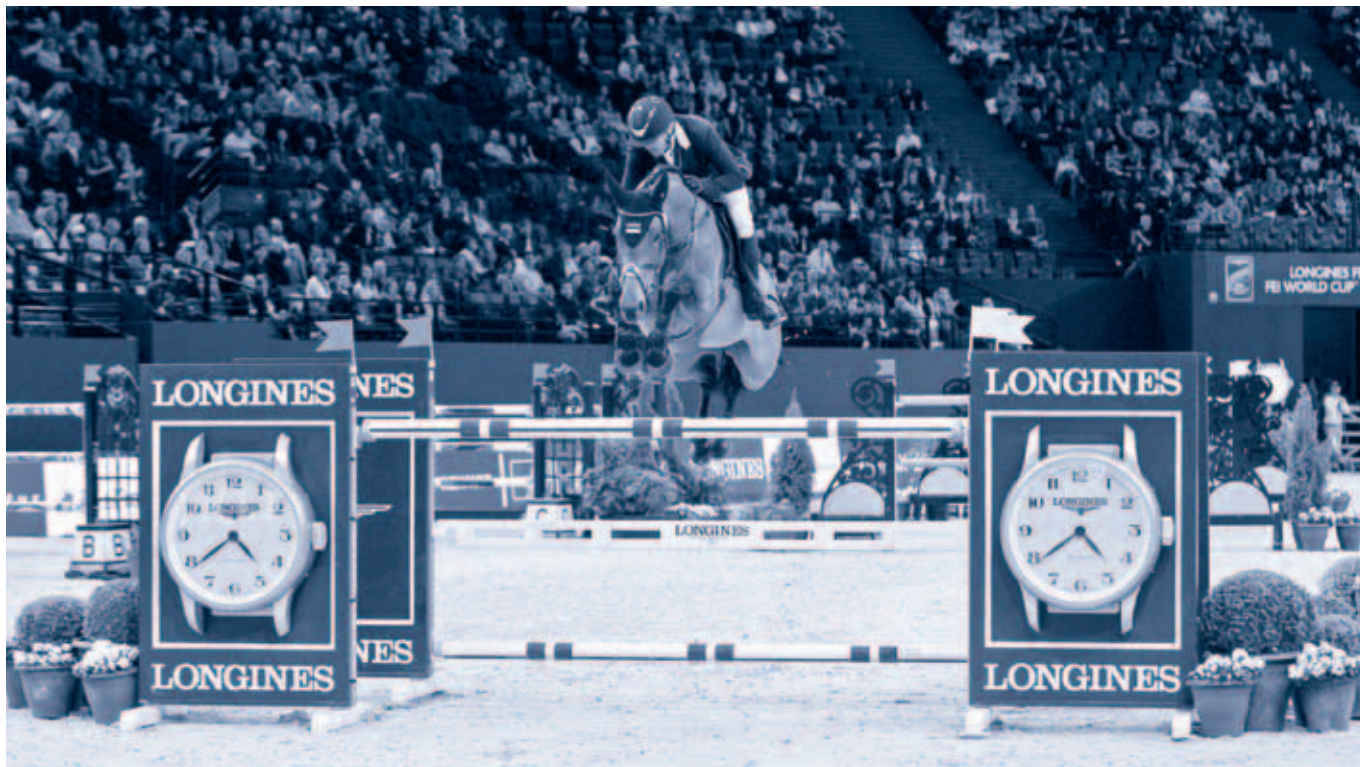
3. Stardid

Takistussõidus ja koolisõidus on kasvanud keskmine startide arv võistluse kohta. Kui 2014. aastal tehti takistussõidus võistluse kohta keskmiselt 127 starti, siis 2020. aastal juba 194 starti. Koolisõidus kasvas keskmine startide arv 2014. aasta 65 stardilt 2019. aastal 91 stardini, kuid langes 2020. aastal 69 stardile.

Keskmine startide arv ühe rahvusliku võistluse kohta Eestis aastate ja võistlusalade järgi. Arvesse lähevad ka välisriikide sportlaste ja litsentsikategooriata osalejate stardid

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Takistussõit	127	154	172	176	173	188	194
Koolisõit	65	59	62	57	67	91	69
Kolmevõistlus	48	42	37	44	31	35	42
Kestvusratsutamine	27	27	22	23	21	18	21
Rakendisport	14	15	18	11	11	17	14

Urmas Raag ja Ibelle van de Grothe Haart tegid 2018. a Pariisis Eesti ratsaspordi ajalugu, kui lõpetasid MK-finaali 15. kohal. Foto: Merike Udrik-Õispuu

4. Saavutusspordi areng

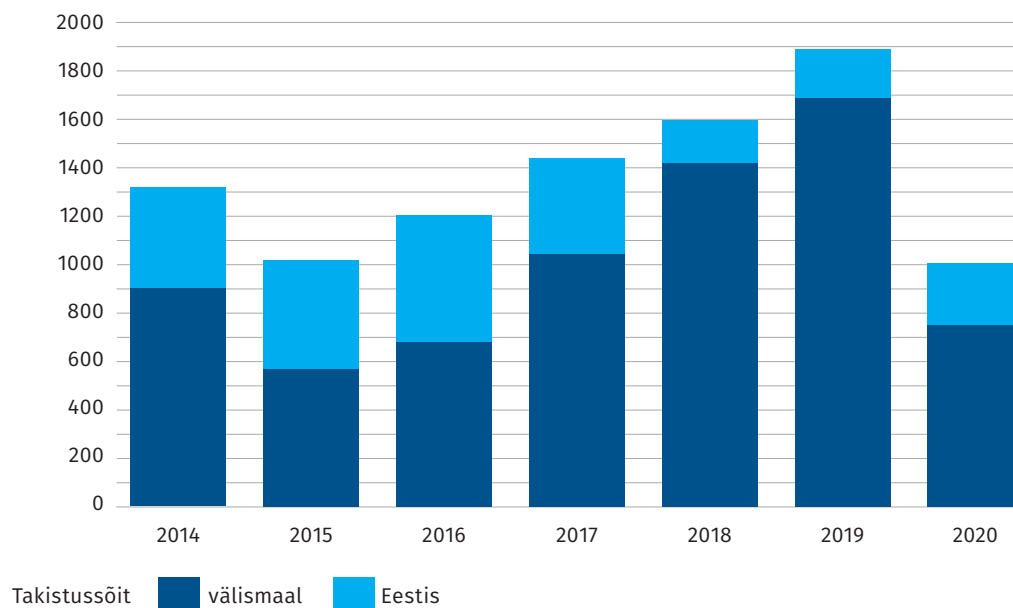
Saavutusspordi arengut seiratakse kahe indikaatori abil:

- 1) sportlaste startide arv rahvusvahelistel (FEI) võistlustel,
- 2) laste ja noorte arv Eesti meistrivõistlustel.

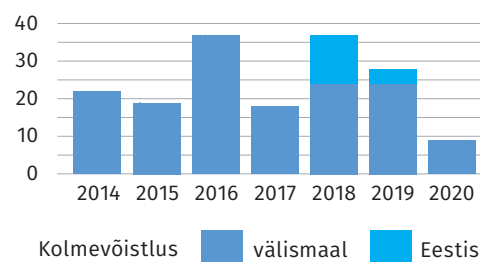
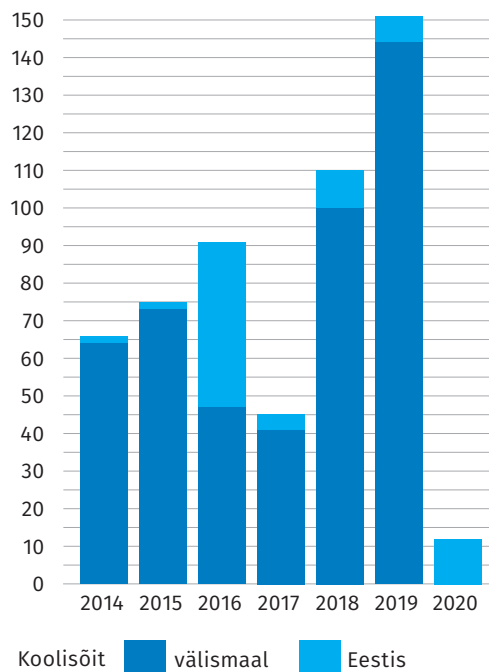
1. Sportlaste startide arv rahvusvahelistel (FEI) võistlustel

Perioodil 2014–2019 kasvas märkimisväärselt Eesti sportlaste osalus rahvusvahelistel võistlustel: 1577 starti 2018. aastal ja 1879 starti 2019. aastal. Samas vähenes sel perioodil Eesti sportlaste osalus Eestis toimuvatel rahvusvahelistel võistlustel, kuna mitmeid selliseid võistlusi enam ei toimunud.

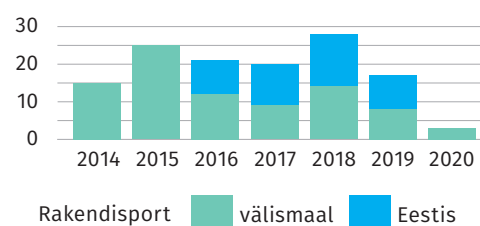
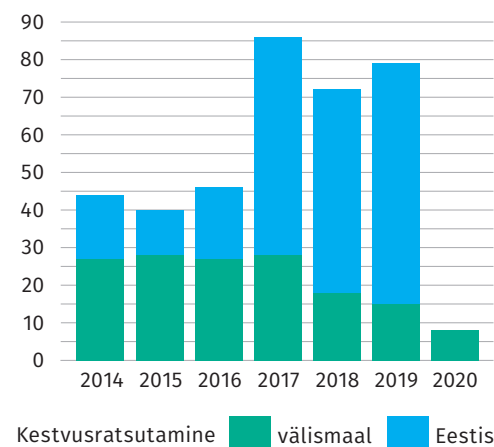
Takistussõidu startide arv
rahvusvahelistel võistlustel

Koolisõidu ja kolmevõistluse startide arv rahvusvahelistel võistlustel

Kestvusratsutamise ja rakendispordi startide arv rahvusvahelistel võistlustel

Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel välismaal/Eestis

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Takistussõit	901/421	568/448	678/525	1042/399	1421/175	1688/202	751/256
Koolisõit	64/2	73/2	47/44	41/4	100/10	144/7	0/12
Kolmevõistlus	22/0	19/0	37/0	18/0	24/13	24/4	9/0
Kestvusratsutamine	27/17	28/12	27/19	28/58	18/54	15/64	8/0
Rakendisport	15/0	25/0	12/9	9/11	14/14	8/9	3/0
Starte Eestis	440	462	597	472	266	286	268
Starte välismaal	1029	713	801	1138	1577	1879	771
Starte kokku	1469	1175	1398	1610	1843	2165	1039

2. Laste ja noorte arv Eesti meistrivõistlustel

Võistlusalati on Eesti meistrivõistlustel ponide, laste ja juuniorite arvestustes osalejate arv muutunud erinevalt. Koolisõidus, kolmevõistluses ja kestvusratsutamises on osalus kasvanud, takistussõidus ja rakendispordis aga jäänud samaks või pisut langenud.

2020. a parim üheponi ekipaaž Riina Rõa ja Age Põldaru. Foto: Merike Udrik-Õispuu

5. Treenerid

**Eesti Olümpiakomitee
atesteeritud ratsutamis-
treenerite arv 31.12.2020
seisuga**

Kutsetase	Treenereid
EKR 3	77
EKR 4	18
EKR 5	33
EKR 6	6
EKR 7	1
Kokku	135

Eestis on 2020. aasta seisuga 135 Eesti Olümpiakomitee atesteeritud ratsutamis-treenerit, nendest 7 on 6. või 7. taseme treenerid.

Väljastatud on ka 39 **Rahvusvahelise Ratsaspordi Föderatsiooni (FEI) treenerikutset** (Level 1 ja 2), nendest 4 on sooritanud ka FEI II taseme eksami.

**Rohelise kaardi eksami-
neerijate ja järgusportlaste
juhendajate arv aastatel
2014–2020**

Aasta	Rohelise kaardi eksamineerijad	Järgusportlaste juhendajad
2014	56	28
2015	55	31
2016	59	36
2017	61	22
2018	61	32
2019	63	37
2020	63	39

Perioodil 2014–2020 kasvas treenerite panus nii kandepinna laiendamisse kui ka saavutusspordi järelkasvu tagamisse.

2014. aastal oli Eestis 56 treenerit, kes võtsid vastu rohelise kaardi eksami, ning 28 treenerit, kes on juhendanud sportlast, kellele on vastaval hooajal omistatud järk. 2020. aastal oli Ratsaneti andmetel rohelise kaardi eksamineerijaid 63 ja järgusportlaste juhendajaid 39.

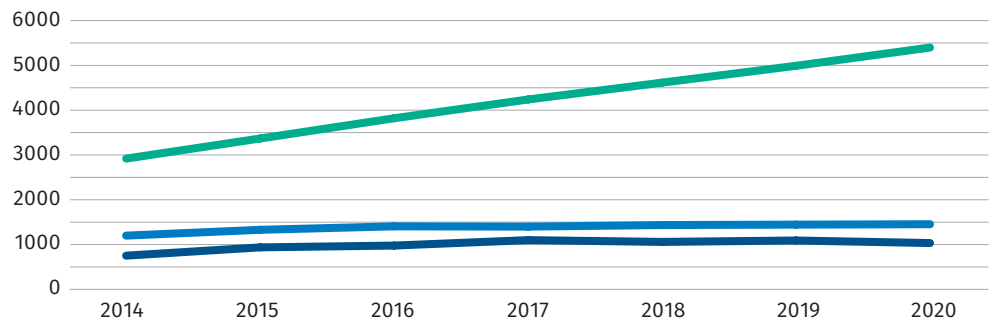
6. Hobused

ERL-i registris oli 2014. aasta seisuga umbes 3000 hobust, nendest kehtiva võistluslitsentsiga 726 hobust. 2020. aasta lõpuks oli 5400 registreeritud hobust, sh ligi 1000 aastalit-sentsiga. Kokku osales 2014. aastal peetud võistlustel 1172 hobust ja 2020. aastal 1462.

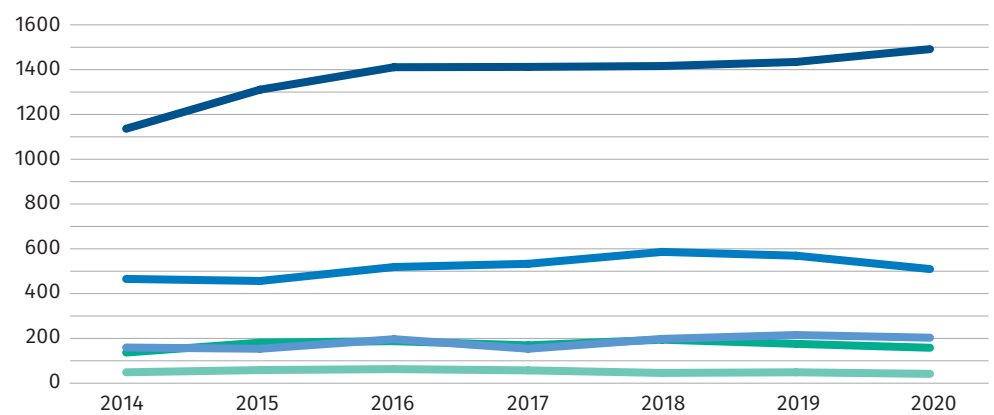
Hobuste arv

- Registreeritud
- Ratsanetis
- Vähemalt 1 võistlus
- Kehtiv aastalit-sents

Andmed seisuga 31.12.2020

Võistlevate hobuste arv, kellel oli vähemalt 1 tulemus antud võistlusosal vastaval hooajal. Sama hobune võib olla kirjas mitmel alal

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Takistussõit	866	1000	1077	1078	1081	1095	1139
Koolisõit	349	342	390	401	442	429	383
Kolmevõistlus	114	110	142	110	143	156	147
Kestvusratsutamine	97	130	135	121	140	126	113
Rakendisport	29	36	39	35	27	29	24

Noorhobuste (4–6-aastased) osalus spordis ei ole oluliselt kasvanud. Iga-aastaselt osaleb võistlustel üle 400 noorhobuse. Rahvusvahelistel võistlustel osales 2014. aastal 159 hobust, kellest 35% oli sündinud Eestis. 2019. aastal osales rahvusvahelistel võistlustel 231 hobust ja nendest moodustasid Eestis sündinud hobused 46%. See on märk Eesti hobusekasvatajate heast tööst ja koostööst sportlaste ning kasvatajate vahel.

Kokkuvõtteks

Kokkuvõttes oleme kõikides 2014–2020 perioodi arengukava valdkondades liikunud seatud sihtide suunas. Kandepind on oluliselt laienenud, ratsasport on populaarne laste ja noorte seas, kasvanud on atesteeritud treenerite arv ning ka nende panus saavutusspordi. Eestis kasvatatakse häid hobuseid, kes Eesti sportlaste käe all esindavad meid edukalt rahvusvahelistel võistlustel. Järgmine strateegiline periood algab aga COVID-19 pandeemia põhjustatud sotsiaal- ja majanduskriisi tõttu ebakindlalt. Peamine eesmärk on hoida saavutatud taset ja leida võimalusi kontratsüklilisteks investeeringuteks nii hobumajandusega seotud inimeste oskustesse kui ka taristusse ning ärimudelite innovatsiooni.

Väliskeskonna analüüs

Ratsaspordi arendamisel peame arvestama globaalsete trendidega elukeskkonnas. Ratsaspordi arengut mõjutavad nii majanduse käekäik kui ka sotsiaal-kultuurilised suundumused, nt rahvastikumuutused.

COVID-19 pandeemia

Arengukava perioodi esimesel poolel jääb otsustavaks COVID-19 pandeemia põhjustatud kriisi mõju majandusele ja sotsiaalelule nii lühiajaliselt kui ka kaugeleulatavalt. Lühiajalisel perspektiivis seisavad spordiorganisatsioonid, klubid, ratsakoolid ja hobuturismi ning huvitegevuse teenuste pakkujad silmitsi oma tegevuste kokkutõmbumisega, võistluste ja treeningute edasilükkamise või tühistamisega. Ajutistest leevendusmeetmetest hoolimata jääb pikaks ajaks kestma nii võistluste kui ka treeningute ja muude tegevuste korraldamisel terviseriskidega seonduv suur ebakindlus. Üldine majanduskriis mõjutab ka hobumajanduse ja spordi käekäiku, väheneda võivad hobuste omanike ja sportlaste majanduslik kindlus ja investeeringud. Kasvab sõltuvus avaliku sektori toetusmeetmetest, sh Euroopa Liidu põllumajandustoetused ja ühtekuuluvuspoliitika meetmed.

Teiselt poolt kuulub ratsasport COVID-19 pandeemia kontekstis ohutumate spordialade hulka ja targalt tegutsedes saame vähendada kriisi mõju sporditegevusele ning isegi suurendada spordi atraktiivsust tervisesportaste ja harrastajate seas. Tõenäoliselt muutub rahvusvahelise tippspordi korraldus – suured, rohkete pealtvaatajatega võistlused lükkuvad edasi või jäävad ära. See on aga võimalus regionaalse spordi arendamiseks. Eesti võistluste korraldajad võiks samuti mõelda pikemate, üle mitme nädalavahetuse kestvate võistluste korraldamise peale.

Tehnoloogia areng

Samal ajal toimuvad kiiresti tehnoloogilised muutused, tekivad uued spordikorralduse mudelid, nutikad lahendused treeningute ja võistluste korraldamiseks. Pandeemiaga hakkamasaamise strateegiad (eelkõige sotsiaalne distantseerumine ja rahvusvahelise reisimise piiramine) võivad uute tehnoloogiate juurutamist spordis veelgi kiirendada. Spordikorralduse seisukohast on oluline kiiret andmevahetust pakkuv 5G tehnoloogia, mis võimaldab nt distantilt reaalajas treeningute läbiviimist või ka võistluste jälgimist.

Teaduse areng

Ratsasporti mõjutavad oluliselt ka teaduse edusammud (nt sünteetilises bioloogias³), mis võivad olulisel määral muuta hobuste aretust ja luua eeldused uute hobumajanduse ärimudelite tekkimiseks. Oluliseks muutub hobumajanduse sektori koostöö ülikoolidega.

Kliimamuutused

Uuendusi hobumajanduses tõukavad tagant ka süvenevad kliimamuutused, mis nõuavad põhimõttelisi muudatusi erinevates valdkondades, sh hobustepidamises. Nii lühiki- kui ka pikaajalises vaates osutub määravaks hobumajanduse sektori võimekus minna kaasa rohepöördega ja ringmajanduse arenguga. Roheline mõtteviis on kahtlemata meie konkurentsieelis! Hobumajanduse sektoris saame pakkuda uusi lahendusi, et jõuda kliimaneutraalse majanduseni.

³ Sünteetilisest bioloogiast saab lugeda artiklist „[Tulekul on sünteetiline bioloogia ajastu](#)”, Sirp 20.01.2017.

Muutused rahvastikus

Ratsaspordi ja ka ratsutamise kui vabaaja veetmise, tervisespordi ning harrastuse populaarsus sõltub rahvastikutrendidest ja peremudelite, rändemustrite ning ka väärtushinnangute muutustest. Ratsaspordi arengusuundade planeerimisel on lisaks oluline arvestada **Eesti rahvastikuprognosis** kuni aastani 2030. Eesti Statistikaameti prognoosi (2019) kohaselt väheneb aastatel 2020–2035 kuni 15-aastaste laste ja noorte osatähtsus rahvastikus.

Laste ja noorte arv muutub piirkonniti erinevalt:

Harjumaal jääb prognoosi järgi 5–14-aastaste arv samaks, 15–19-aastaste arv kasvab aga 41%. 15–19-aastaste noorte arv kasvab aastaks 2035 veel Tartumaal (26%), Raplamaal (15%), Saaremaal (11%), Läänemaal (4%) ja Pärnumaal (2%). Viljandimaal jääb 15–19-aastaste noorte arv samaks, teistes maakondades väheneb.

Järelkasv. Foto: Celin Lannusalu

Kokkuvõtteks

Lääneriikides ja ka Eestis muutuvad inimeste väärtushinnangud ja hoiakud, valikud on keskkonnasõbralikumad, nii era- kui ka avaliku sektori teenuste saamisel eelistatakse personaalset lähenemist, tähtsal kohal on tervislik ja kogukondlik eluviis. Ratsaspordi tuleviku vaates on kriitilise tähtsusega pakkuda individuaalseid, osalejate võimeid, motivatsiooni ja soove arvestavaid lahendusi, seostada ratsutamise kultuuri maaelu ja loodushoiuga, märgata ratsaspordi ja -kultuuri panust ühiskonna arengusse ja heaolu kasvu. Vastastikku kasulik koostöö avaliku sektoriga eeldab kaasavat ja sotsiaal-majanduslikke lõhesid vähendavat lähenemist.

Ratsaspordi tugevused ja kitsaskohad (olulisuse järjekorras)

Tugevused

1. Ratsaspordi populaarsus kasvab.
2. Professionaalselt korraldatud tipptasemel suurvõistlused (Tallinn International Horse Show, Jumping Tallinn, Classic Pärnu, CCI Olustvere, CEI Kõrvemaa jne) ja Eesti sportlaste edukad esinemised rahvusvahelistel võistlustel.
3. Kõrged standardid treeneritöös, kvalifitseeritud ja pikaajaliste kogemustega treenerid, noorte treenerite järelkasv.
4. Kvaliteetsete sporthobuste aretus ja kasvatus Eestis, võimekus koostöös tippsportlastega koolitada hobused maailmatasemel spordiks.
5. Vabatahtlikud, kes panustavad nii spordiala populariseerimisse kui ka kandepinna laiendamisse, sponsorite ja vanemate toetus.
6. Tähelepanu laste ja noorte osalemisele saavutusspordis, tipptasemel koolitused, treeninglaagrid ja võistlussarjad.
7. Edukas kommunikatsioonistrateegia – ratsaspordi edulugu on meedias hästi kajastatud ja nähtav.
8. Kaasaegsed IT-süsteemid koos kiire, paindliku ja isikliku lähenemisega.
9. Avatud ja koostöised suhted ning juhtimiskultuur.

2020. a Ruila MK-etapi korraldustiim. Foto: Merike Udrik-Õispuu

Kitsaskohad

Saavutussport

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Klubidel ei ole piisavalt suutlikkust (noor)sportlasi toetada.
3. Tipptreenerite vähene kättesaadavus.
4. Üksikutel ratsaspordialadel osaleb EMV-l kriitiliselt vähe võistluspaare; konkurents on väike ja võistlemine ei ole motiveeriv.
5. Puudub kvaliteetne taristu.
6. Ebapiisav koostöö hobuste kasvatajatega.

Treeneritöö

1. Täiskohaga töötavaid treenereid on endiselt vähe.
2. Treenerite täienduskoolitus ei ole süsteemne ja ei vasta nende professionaalse arengu vajadustele.
3. Enamus treeneritest töötab kas Harjumaal või Tartumaal; treenerite kättesaadavus on piirkonniti väga ebaühtlane.
4. Kolmevõistluses, kestvusratsutamises ja rakendispordis on treenereid sportlaste juurdekasvu (spetsialiseerumise) tagamiseks endiselt vähe.
5. Kõrgema kvalifikatsiooniga treenereid (tase 6 ja kõrgem) napib.
6. Treenerite motivatsioonitase on kohati madal.

Kandepind ja osalus

1. Taristu on aegunud ja ressursside kasutuse poolest ebaefektiivselt majandatav.
2. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest on väike.
3. Esinduslikke rahvuslikke võistlusi, mis pakuks pealtvaatajatele kvaliteetset *show*-programmi ja spordielamust, on vähe.
4. Ratsakoolide võimekus laiendada ja personaliseerida oma tegevust on nõrk; vaid vähesed ratsakoolid suudavad pakkuda teenust edasijõudnud lastele ja noortele.
5. Klubide võimekus kaasata uusi liikmeid ja pakkuda neile ratsaspordi harrastamisvõimalusi on väike. Klubi roll ratsaspordis on ebaselge.
6. Puudub kvaliteetse erialase sisuga meediakanal, teadus- ja arendustöö ning valdkonnaga seotud hariduse andmine on kehv.
7. Osalusmudeli alumistel tasemetel asuvate inimeste panus ratsaspordi ja -kultuuri edendamisse ei ole piisavalt tunnustatud ja teadvustatud.
8. Laste ja noorte motiveerimine, samuti töö lastega vajab tõhustamist.

Üldeesmärk

Eesti on väärilikalt
ja tulemuslikult
esindatud
rahvusvahelises
tippspordis.

Üldeesmärk ja strateegilised arengusuunad

Üldeesmärk: Eesti on väärilt ja tulemuslikult esindatud rahvusvahelises tippspordis.

Ratsaspordi arengukava üldeesmärk ja arengusuunad on kooskõlas Eesti spordipoliitika põhialustega aastani 2030. Arengukava elluviimine panustab ka ÜRO säästva arengu eesmärkidesse. Ratsasporti arendades aitame kaitsta loodust ja propageerida säästvat arengut. Osalus ratsaspordis on inimese uute oskuste omandamise, isikliku arengu ja elukvaliteedi tõusu allikas. Ratsasport aitab hoida tervist. Ratsasport on osa Eesti kultuuri-ruumist ja traditsioonidest.

Dina Ellermann ja Donna Anna. Foto: Külli Tedre-Gavrilov

1. SAAVUTUS- JA TIPPSPORT

Sihid 2030:

1. Eesti takistussõidu, koolisõidu ja kolmevõistluse meeskonnad ja/või võistluspaarid kvalifitseeruvad OM-iks.
2. Kestvusratsutamise noorte võistkond saavutab MM-il vähemalt 7. koha ja seeniorite võistkond kvalifitseerub EM-iks ja WEG-iks.
3. Rakendisportlased osalevad MM-il.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 1.1 Töötame selle nimel, et kõikide alade EMV (KS, TS, 3V, kestvus ja KR) võistlused toimuksid edaspidi Euroopa meistrivõistluste tasemel.
- 1.2 Toetame Eesti tiimide osalust Põhjamaade MV-I ja Balti riikide tiitlivõistlustel.
- 1.3 Viime saavutus- ja tippspordi edendamise klubide tegevuste keskmesse.
- 1.4 Jätkame olümpiaaladel noorte tiimide projektidega.

2. VÕISTLUSED

Siht 2030:

1. Eestis toimub vähemalt üks rahvusvaheline tiitlivõistlus (PM, EM).

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 2.1 Töötame selle nimel, et Eestis toimuksid tipptasemel rahvusvahelised võistlused ja treeningud.
- 2.2 Teeme igast võistlusest elamuse, nii et pealtvaatajad soovivad alati tagasi tulla.
- 2.3 Korraldame rohkem võistlusi erinevatele vanuseklassidele ja harrastajatele ning amatööridele.

Heigo Rohtla ja Fatas Zanzibaaar. Foto: Külli Tedre-Gavrilov

Aasta treener 2019 Hanno Ellermann koos tiimiga Estonian Rising Stars. Foto: Celin Lannusalu

3. TREENERID JA AMETNIKUD

Sihid 2030:

1. Järgusportlaste juhendajate arv kasvab (2020. a: 39; siht: 60).
2. Järgusportlaste juhendajad on treenerid, kes on juhendanud sportlast, kellele on vastaval hooajal omistatud järk.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 3.1 Arendame treenerite koolitusprogrammi ja mentorsüsteemi.
- 3.2 Vaatame üle alustavate treenerite kutsetaotlemise süsteemi, töötame välja ja juurutame kõrge potentsiaaliga alustavate treenerite tugisüsteemi.
- 3.3 Toetame nutikate lahenduste loomist treeningute läbiviimiseks, e-kursusi ja koolitusi.
- 3.4 Arendame ametnike koolitus- ja tugisüsteemi.

4. RATSAKOOLID

Sihid 2030:

1. Igas maakonnas tegutseb vähemalt üks ratsakool, mis pakub kvaliteetset tulemustele orienteeritud (õpilased ja vilistlased esinevad EMV-l) baasväljaõpet.
2. Ratsakoolide võrgu arendamine on kooskõlas demograafiliste trendidega.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 4.1 Analüüsime ratsakoolide toimimist ja nende arengupotentsiaali.
- 4.2 Arendame uuenduslikke ratsakoolide ja spordiklubide koostöövorme.
- 4.3 Looime tingimused hobuste kasvatajate koostööks ratsakoolidega (nt analüüs, hobuste rentimine, teabepäevad).
- 4.4 Käivitame taas klubide ja ratsakoolide atesteerimise süsteemi.
- 4.5 Toetame klubide ja ratsakoolide koostööd üldhariduskoolidega.

5. SPORDIS OSALEJAD

Siht 2030: Ratsasport kuulub 10 populaarsema spordiala sekka.

Lapsed ja noored

Siht 2030:

1. Laste ja noorte osalus EMV-l kasvab kõikidel võistlusaladel 20%. Kasvab laste ja noorte enesekindlus ja võistluspordiga tegeldakse mitu hooaega.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 5.1 Parandame treenerite koolitusel baasõpetuse kvaliteeti.
- 5.2 Suurendame koostööd lastevanematega.
- 5.3 Parandame treeningute kvaliteeti.

Tervisesportlased ja vabatahtlikud

Siht 2030:

1. 22-aastaste ja vanemate rohelise kaardi saajate arv kasvab 2019. aastaga võrreldes rohkem kui kaks korda (2019. a: 42; 2030. a: vähemalt 85).

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 5.4 Vaatame üle rohelise kaardi programmi ja töötame välja uued moodulid täiskasvanutele.
- 5.5 Töötame koos valdkonna spetsialistidega välja ratsutamise kui tervisespordi võimalusi tutvustava kontseptsiooni ja otsime koos ratsakoolidega võimalusi selle rakendamiseks.
- 5.6 Töötame välja mängustamise põhimõttel „proovilepaneku platvormi” tervisesportlastele.
- 5.7 Populariseerime voltižeerimist ja pararatsutamist koos hipoteraapia arendamisega.
- 5.8 Hoiame vabatahtlike kaasamise traditsiooni.

Voltižeerimine.
Foto: Julia Schwartz

Harrastus- ja amatöörspordilased

Sihid 2030:

1. Harrastajate aastalitsentsidega sportlaste arv kahekordistub (2020. a: 142 inimest; 2030. a: vähemalt 280 inimest).
2. Eesti amatöörspord on esindatud rahvusvahelistel amatööride võistlustel.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 5.9 Teeme kokkuvõtte amatöörregulatsioonide kehtestamise tulemustest ja jätkame amatöörspordi arendamist.
- 5.10 Töötame selle nimel, et toimuks rohkem võistlusi ja sarju harrastajatele ning amatööridele.
- 5.11 Loomme koolisõidus ja kolmevõistluses amatööride klassi.
- 5.12 Loomme koolitused ja treenimisvõimalused harrastajatele ja amatööridele.

2020. a parim amatöörspordlane Catlin Vatsel ja takistussõidu edetabeli parim 6 a noorhobune Joie Le Vivre. Foto: Elena Zobova

6. HOBUSED JA NENDE HEAOLU

Sihid 2030:

1. Rahvusvahelistel võistlustel esindavad Eesti sportlased Eestit kodumaal kasvatatud hobustega;
2. Hobuste proportsionaalne jagunemine Eestis ja välismaal sündinud hobuste vahel on vähemalt 55/45 Eestis kasvatatud hobuste kasuks.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 6.1 Noorhobuste arendamisel lepime seltsidega kokku ühistes arengueesmärkides ja teeme nendega koostööd.
- 6.2 Loomingutingimused, et Eestis kasvatatud noorhobused oleksid konkurentsivõimelised nii saavutus- kui ka tippspordis.
- 6.3 Vaatame üle ja vajadusel kohandame spordiregulatsioone.
- 6.4 Tagame hobuste tervist ja heaolu puudutava info kättesaadavuse.

Perila 2021. Foto: Janika Hirvi

7. TARISTU

Siht 2030:

1. Valdav enamus taristu omanikest ja pidajatest on teadlikud kliimaneutraalse majandamise põhimõtetest.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 7.1 Kavandame energiatõhususe ja kliimaneutraalsust edendavad tegevused hobumajanduse taristu majandamise valdkonnas, nt kommunikatsioon, nõustamisteenused.
- 7.2 Töötame koos ratsaspordikeskuste omanike ja potentsiaalsete investoritega, et ratsaspordi korraldus toetaks paremini taristu jätkusuutlikku majandamist ja mitmekesiste ning uuenduslike ärimudelite tekkimist.
- 7.3 Koostöös teadus- ja arendusasutustega selgitame investeringute vajadused kliimaneutraalsuse saavutamiseks hobumajanduse sektoris ja ratsaspordi korralduses.
- 7.4 Jätkame rahvusvahelistele tingimustele vastava ratsaskeskuse projektiga.

8. KOMMUNIKATSIOON JA NUTIKAD LAHENDUSED

Sihid 2030:

1. ERL-il on hea koostöö nii üleriigiliste, maakondlike kui ka kohalike meediakanalitega;
2. Kõikides maakonnakeskustes on ratsasporti põhjalikult tundev ja seda kajastav ajakirjanik.

Strateegilised arengusuunad 2021–2024:

- 8.1 Kommunikatsiooniga keskendume kahele suunale: üleriigiline meedia, mis hõlmab uudiste loomist ja vahendamist ning ajakirjanike teadlikkuse tõstmist, lisaks kaasame klubide kaudu maakondlike ja valdade meediakanaleid.
- 8.2 Looame ja juurutame hobumajanduse foorumi kontseptsiooni.
- 8.3 Koostame ja viime ellu ERL 100 programmi.
- 8.4 Julgustame klubisid hoidma tihedat kontakti oma liikmete, toetajate ja seotud isikutega (lapsevanemad, fännid jne).
- 8.5 Jätkame sotsiaalmeediakanalite arendamist info- ja suhtluskanalitena. Toetame Hobumaaailma arengut sooviga luua sellest ERL-i uudistekanal.
- 8.6 Koostame meediakoolitusplaani treeneritele, sportlastele ja klubidele.
- 8.7 Jätkame IT-taristu arendustega ja töötame välja uuenduslikud kasutajasõbralikud teenused.
- 8.8 Hoiame ja arendame partnerlussuhteid era- ja avaliku sektoriga (sponsoriid, huvipooled) Eestis ja välismaal.

Eesti Ratsaspordi Liit ühendab ratsaspordi ja ratsutamisega tegelevaid või sellist tegevust propageerivaid ja arendavaid klubisid, ratsaspordikoole, seltse, ühinguid ja teisi isikuid ning esindab nende huvisid Eestis, FEI-s ja mujal väljaspool Eestit.

ERL toetab oma tegevusega kvaliteetsete harrastamisvõimaluste pakkumist kõikidele ratsaspordiga tegelevatele inimestele olenemata nende motivatsioonist, võimetest ja võimalustest. Ratsasport on uute oskuste omandamise, isikliku arengu ja elukvaliteedi tõusu allikas. ERL peab oluliseks kaitsta ratsaspordi traditsioone ja väärtusi.

Eesti Ratsaspordi Liit

Tondi 84, 11316 Tallinn

Tel 603 1525, faks 601526

info@ratsaliit.ee

ratsaliit.ee